

83 J. V. SNELLMAN – B. O. SCHAUMAN 26. VII 1861 HUB, Coll. 198

till B. O. Schauman.

K<äre> B<roder>.

Beklagligen går mera än veckan åt för bref och svar från och till staden. Det bref Du afsänder om Fredag, får jag med kyrkfolket om söndag kl. 2 à 3 – men har då ej tillfälle afsända svar förrän påföljande söndags morgon. 10

Tillfälligtvis afgår nu ett extra bud, med hvilket jag återsänder korrekturet, för det fall att 1:a arket ännu ej är tryckt.

Uppriktigt får jag tacka för Din vänskapsfulla omsorg om min artikels bästa. Jag som, så godt jag kunnat, efterkommit Dina råd genom att mildra uttrycken. Ingressen vill jag dock icke borttaga, emedan den, så vidt jag vet, är sanningsenlig, och det oförsvarliga sätt, hvarpå vederbörande, förfarit, förtjenar det allvarligaste ogillande.

I andra arket hafva ett par fel ingått. Dock förtjenar endast det med bläckanmärkta att i slutet af nummern rättas jemte de i 1:a arket anmärkta, om detta redan är tryckt. 20

Såsom fyllnad, ifall något fattas, bilägger jag tre små saker.

1 Tischendorff's Nov<um> Test<amentu>m

2 Angående Indeldta militären.

3 Bref från Italien.

Af hvilka blott N:o 1 förtjenar annan plats än spaltfyllnadens.

Manuskripten till 1 & 3 böra från tryckeriet återställas.

För nästa nummer kan såsom Art<ikel> II uppsättas:

Barth's resor. 30

Dock saknas dertill en inledning, hvilken jag af brist på boken ej kan skriva, förrn jag i början på Augusti kommer till staden.

Du var sinnad resa ut till Professorskorna och glömmar väl ej mig 3/4 mil längre bortt. Emedan de hafva ondt om utrymme, är bäst att komma till mig till qvällen och förlefva dagen hos dem – ehuru det egentligen borde vara tvärtom.

Broderligen

J. V. S:n

d. 26 Juli.

40

84 J. V. SNELLMAN – B. O. SCHAUMAN 5. VIII 1861 HUB, Coll. 198

B. O. Schauman

K<äre> B<roder>.

Emedan här medföljande Art<ikel> I blifvit så långdragen – nära två ark – måste Barthska artikeln skjutas längre fram. 50

Till Art<ikel> II kan tagas M<ademoiselle> Linséns öfversättning. Till

III skall jag sända elker> föra med mig en Litteraturartikel. Barth'ska blir då N:o IV.

Broderligen
J. V. S:n

d. 5 Aug.

10 **85** J. V. SNELLMAN – G. REIN
HUB, Coll. 185

B(äste) B(roder).

Lönnrot var här med en helsning från Geitlin, som kallar oss dit i qväll. Jag åtog mig framföra den till Bror och fullgör härigenom mitt åtagande.

J. V. S:n

d. 23:e Sept.

20

86 FÖRELÄSNINGAR I SEDELÄRA: PRAKTISK SEDELÄRA. HÖSTTERMINEN 1861
HUB, JVS handskriftssamling

Samhällslära H(öst) T(erminen) 1861. 1–5,

Undertecknad börjar sin föreläsningkurs i Samhällsläran Thorsdagen den 2 Oktober kl. 6 e. m. i Filologis(a)ken,

30

<I>

M(ina) H(errar) – Den Abstrakta Rätten, Naturrätten kallas så, emedan den sysselsätter sig med det abstrakta rättsbegreppets utredande. Den utgår från läran om den Subj(ektiva) Anden såsom resultat: att nemligen den förnuftigt tänkande och viljande menniskoanden är detta, såsom förnuftig har verklighet, genom att tillhöra en förnuftig objektiv verld, i dennas gestalter, såsom gestaltande hafva sin tillvaro. Detta är öfverhufvud det Rätta, att den subjektiva Anden har denna objektiva tillvaro. Abstracte är det Rätta = det Rättas tillvaro mot det rättslösa, Personens rätt öfver och uti tingen. Vidare: Personens rätt mot Person N. B. i tingen. Abstr(akta) Rätten omfattar derföre läran om Eganderätt, och läran om Aftalet.

40

Det Rätta såsom denna läras föremål och innehåll är derföre likväl icke, hvad man kallar en blott abstraktion i den mening, att detsamma vore något blott förestäldt, som i verkligheten icke finnes till, Ingalunda: all mensklig handling innebär eganderätt och aftal – rätt öfver tingen – hennes egen kropp deri inbegripen – och rätt öfver dem med andras uteslutande på grund af aftal. Men denna rätt kallas abstrakt, emedan i den personen som sådan kommer i betraktande, utan afseende på allt vetandets och viljandets särskilda innehåll, utan afseende på afsigt och ändamål i handlingen, är mera utan afseende på den historiska verklighet, i hvilken menniskan lefver. Det är det Rätta, som gäller alltid och alla. Menniskan som sådan besitter jorden utan vidare – likväl icke alla allt, emedan sålunda besittningen upphäfves, utan med ömsesidig rätt, aftal, på grund af gemensam öfverensstämmande vilja. Denna rätt

50